

Przemysl újra a mienk lett.

Csütörtök d. e. 11 órakor hivatalosan értesítettek bennünket Przemysl visszafoglalásáról. Leirhatatlan örömet keltett híradásunk. A közönség a dicső hadított részleteit is szívesen volna tudni, de ezzel a hadvezetőség még nem számolhat be, mert ez több napi munkát igényel, míg a rengeteg hadizsákmányt stb. összefoglalható jelentésben megismertetheti. Simon Vimos a Pesti Hírlap hadi tudósítója Przemysl elcséneltségét a következőképpen jelzi:

Przemysl visszavétele kétségkívül nagy befolyással lesz további hadműveleteinkre. Az amugy is súlyos csapások alatt roskadozó orosz sereg helyzetét a vár eleste rólgyosbította. A szövetségesek frontja most már a Szan torkolatától dél-keletre, a folyómeder hosszán húzódik a Lubacovkának Innen nyugati ívben halad át a Bobrovkától keletre húzódó magaslaton, továbbá Przemysltől keletre Sambor és Mikolajov irányában. Stryjtól észak-keletre még tartják magukat az oroszok, a Mikolajov-Nadvorna közötti magaslatokon. Hadállásunk balélszaki szárnya ékalakuan hatol be a Szanon át az ellenséges hadállásban. Ennélfogva állanóan olálozással fenyegetik azokat az orosz erőket, amelyek Si- eniauidig előnyomultak.

Przemysl visszavételével, amelyre az oroszok, mint hidőre támaszkodtak, továbbá szabadabb lett ostromló seregünk révén az oroszok hadállásuknak ezen a részén még hátrányosabb helyzetbe kerültek. Ékünk, amely ellen az oroszok eddig is hiábavaló és nagy veszteségekkel járó támadást intéztek, most mind erősebbé és fenyegetőbbé válik. Valószínű, hogy az oroszok az északi Szan irányában előretolt haderejüket visszavonják, nehogy az událság helyzetbe kerüljön. Przemysl kulcsponja a San—Dnyesztermenti orosz hadállásnak. A vár elestével az oroszok helyzete legalább is a Szan mentén tarthatatlanná vált. Felszabadult csapataink most már a Dnyeszter-állásra is erős nyomást gyakorolnak. Ez az állás különben stryj-i győzelmünk után, amugy is megingott.

Przemysl körül álló hadseregünk most már hatvan kilométernyire van Lembergől. A legközelebbi nagy harc tehát Galicia fővárosának visszavételéért fog megindulni.

A mult héten.

egy felhívás jelent meg mindenütt az országban. Gróf Tisza István miniszterelnök fordult ebben a felhívásban a nemzethez és azok a közvetlen, de súlyos szavak, amelyek Tisza nevével kerültek az utcák falára, és a lapok élére, a vándol, kemény mondatok minden bizonynyal megtalálták az utat az egész nemzet szívéhez.

Tisza István egyenes, szókimondó őszinteséggel benne van ebben a felhívásban. Őszintén, nyíltan tárja fel azt, hogy az olasz „szövetséges“ páfordulása becstelensége folytán megnehezedett a központi szövetségesek helyzete, minden erőnk megfeszítésével rajta kell tehát lennünk, hogy ebből a nehéz, ebből a megnehezült helyzetből is dicsőségesen, fennen lobogva hozzuk vissza zászlónkat.

A győzelem felé való egyenes utunkon akar gáncot vetni nekünk a perfid olasz szövetséges ország, amely már januárban mozgósított, már januárban tün-

tetett ellenünk és már januárban tudta, hogy meg fog támadni bennünket abban a pillanatban, mihelyt alkalom nyílik rá.

Most ugy találta, hogy a végleges diadal érdekében minden erőnköt az északi harctérre vetettük, most beleharaphat a lábunkba. A két szövetséges hatalom azonban a török szövetségessel együtt erre is elkészült, itt is résen áll és itt is vissza fogja verni a támadásokat.

Azonban ha eddig szükséges volt a hadseregnek és az államnak a háboru életét elemére, most kétszeresen szükség van rá. Pénz nélkül háborut viselni lehetetlenség, pénz nélkül győzni, diadalt aratni egyetlen hadsereg sem tud.

És annak a lelkesedésnek, amellyel az egész magyar nemzet fogadta második hadikölcsönt, annak a lelkesedésnek, amellyel siettek minél többen minél nagyobb összegeket jegyezni erre a nemes jövedelmező célra, annak a lelkesedésnek ma nem szabad lelohadnia.

Nem szabad, hogy kétségbeesés, vagy félelem vegyen erőt rajtunk, ez az újabb ellenség nem fogja meghozni az entente részére a várvárt fordulatot, hanem a kétségbeesés helyett összeszorított fogakkal, ökölbe szorított kézzel kell elhatározunk magunkat a legvégsőkre.

Ahogy katonáink utolsó lehelletüket, izmaik utolsó erejét odaadják a hazának, ugy mindenkinek aki itthonmaradt, arra kell elhatározva lennie, hogy utolsó fil-lérjét is felajánlja erre a célra.

És az állam nem ingyen kéri ezt az áldozatot az itthonmaradt, dolgozó kereső polgároktól, hanem szép jövedelmet biztosít érte. A jutalmat a hazafiasságot mindenki megkapja. A miniszterelnök felhívásában köszönetet mond a nemzet eddigi áldozatkészségeért és buzdítja őt a továbbiakra, mert a hadikölcsön jegyzését június hetedikéig meghosszabbították.

Ezt a hátralevő időt fel kellene használnia mindenkinek arra, hogy jegyezzen, hogy áldozzon, mert ez az áldozat szent, egyszerű és lelki megnyugvást nyújt.

A miniszterelnök a nemzethez fordult és nem szabad, hogy a nemzet ne haljjon kérő, intő komoly szavaira.

Jrtsuk a minden veszélyes fertőző betegségek terjesztőit: a legyeket!

Csak erős rendszabállyal

vasmarokkal kell a zöldség és gyümölcs-piacon rendet teremteni.

Egészen helyesen cselekedett a városi tanács, midőn megkísérelte ugy a termelők, — mint szállítókkal megállapodásra jutni. Azonban fáradozása sikertelen maradt. A termelőkkel abszolút nem lehet boldogulni. Ezek kihasználják a háboru által teremtett rendkívüli állapotot és retentetesen fölserfölják a termények árát.

Mikor valami némi hajlandóság mutatkozik az engedékenység és belátásra, akkor meg a szállítók környékezik meg a bácsikat és saját rossz-szántukból rálicitálnak a már megállapított piaci árra, hogy X vagy Y elkapkodhassa a másiktól. Így előáll az a rettenetes helyzet, hogy saját városunkban, saját piacunkon nem vehetünk semmit, akár éhenhalhatunk.

Tátottszájjal néztük a lefolyt napokban, hogy vaggonszámra elviszik előlünk a szép terményeinket és minékünk nem juthat belőlük semmi, mert mi oly méregdrágán meg nem vehetjük.

Hétfőn Payerle Nándor főkapitány megrendszabályozta a kofákat, szállítókat. Szándéka a legnemesebb volt, mert gondoskodni óhajtott a fogyasztó közönségről, de a kiadott utasítások nem hozták meg a kívánt eredményt, mert kedden reggel kijátszották a helybeli szállítók a rendőrőfkapitány intézkedéseit. A termelőket becsalogatták a korcsmába és ott fraterkáltak velük. Mikor a korcsma küszöbét átlépték az övéké volt az egész piac. Rimánkodhatott a kofa, fogyasztó, hiábavaló volt minden keseregés. „Hajdem“ és fölpackolták a társzekerekre. Elvitték Újvidékről vágyaink csimboraszóját: a jó cukorborsót. Ja kérem, ma Újvidéken 1 kgr. nullásliszt és 1 kgr. cukorborsó fölér egy vagyonnal. Hova jutottunk!

Lapunk tudósítója fölkereste Profuma Béla polgármester urat és elmondotta a piaci mizériákat. A polgármester ur megígérte, hogy erélyesen sürgősen és azonnal fog intézkedni.

Szerény véleményünk szerint leghe-lyesebb ha

- 1) megszabják ezen termények maximális árát.
- 2) Vegyen a város mindennap néhány q terményt és adja el a fogyasztóknak.
- 3) Addig míg a város a fogyasztók szükségletét be nem szerezte senki nem vásárolhat.

Igy és másképpen nem!

Ha így intézkedik a tanács, akkor a közönség meg lesz nyugtatva, de más-különb nem.

Tudomásunk van még arról is, hogy a hadvezetőség is erélyes intézkedéseket sürget a városnál. Fölszólítja hogy iparkodják a tarthatatlan drágaságot megszüntetni. Remélhetőleg e humánus fölszólításnak meg lesz a kívánt eredménye.

Csernyei

A mi olasz hadjárataink.

Az olasz háborn izgalmas színjátékai aktuálissá teszik a történelmi visszapillantást: mikor viseltünk mi a multban hadjáratot az olaszokkal szemben.

A középkorban vonultunk be először Olaszországba. Nyögte Lajos bús hadát Napoly büszke vára, mondhatnók és a háboru, amelyben az Anjou, olasz házból származó dicsőséges magyar király, Nagy Lajos becsületre tanította a nápolyi méregkeverőket, akik fivérért, nápolyi Endre királyt megölték, biztos méreggel

gyván megölték, ez a nevezetes hosszú hadjárat 1348-tól 51-ig tartott és hadaink már Sziciliát is fenyegették. Bölcés és nagy királyunk idejében a magyar haza határait három tenger mosta, az Adriai, a Fekete tenger és az Északi tenger és Robert Károly fia különös gondot fordított arra, hogy az Adria a magyar királyé legyen. Meghódolásra bírta a velencéseket is, akik Zárában és Dalmácia egyéb helyein garázdálkodtak és gazdagodtak és e nagy király öklét állandóan félté az olasz.

Nagy Lajos után nagyon-nagyon sokáig nem volt a magyarnak háborúja az olassal. Hunyadi Mátyás alatt még egyenesen a legjobb barátságban éltünk az olasz népekkel és a Rinascimentó olasz humanista kultúrájában ragyogott fel Buda, Fejérvár, Veszprém, Visegrád és Esztergom, Habsburg-házbeli uralkodóink alatt hosszú ideig semmi bajunk sem volt Itáliával. Ez az ország több darabra, sok kicsiny királyságra, nagyhercegségre, önálló köztársaságokként szereplő városra volt szaggatva és az egyes kicsiny olasz államok gyakran szíves barátságot kötöttek velünk, nevezetes olasz condottierek örömet vállaltak szolgálatát a habsburgi zászlónak, amely akkor a német-római császárné is volt, tehát Itália ura é. Sok jeles család főrangban vitelkedett a Habsburgok táborában. Így nevezetes osztrák tábornok volt Bastia, Carafa (utóbbi az eperjesi vérszopó, a magyarok különös ellensége) a megfontolt Montecuccoli és mind közül a legelőkelőbb házból, egy papabilis házból származott az öreg Piccolomini, aki orgyilkossággal tette el láb alól Wallenstein, a friedlandi herceget. Fajtájának stílusát a kiváló tábornok osztrák szolgálatba sem tagadta meg.

A XIX. században két ízben is viseltünk komolyabb hadjáratot az olaszok ellen. Az első volt 1849-ben, amikor Ausztria olasz tartományainak, Lombardiának és Velencének, tehát lakossága a piemonti királytól támogatva, fölkelte törvényes ura ellen. Az öreg Radezcky verte meg a piemonti királyt, dedapját a mostani olasz királynak, aki a vereség miatt kénytelen volt trónjáról lemondani. Ez a hadjárat egyébként a világ legrövidebb háborúja volt, hat napig tartott és a hatodik napján, a havarrai útközvetben az olasz sereg már harcceptelenné vált. Azután még kétszer indultunk az olaszok ellen, de ezt a két háborút egynek számítjuk, mert szerves összefüggés van a kettő között és mert a hétesztendős béke, amely 1859. és 1866. között eltelt, tulajdonképpen csak fegyverszünet volt. Custozza csak logikus következtése volt Solferinonak és tudni kell, hogy az első hadjáratban a solferinoiban, egy magyar tábornok, gróf Gyulay Sámuel volt a seregek vezére. Az olaszok sikert akkor sem értek el és ha a villafrancái békében Lombardia övék is lett, ezt csak III. Napoleonnak köszönhetik, aki az Orsini-féle bombamerénylet után az itáliai bérnyilkosoktól való félelmében az olasz nemzeti ügy szolgálatába állott. 1866-ban pedig alaposan megverték őket. A szárazföldön Benedek Lajos tábornok kezdte meg az operációkat, a tengeren Lissánál pedig a halhatatlan Tegethof tette tönkre az olasz hadihajórajt. Hogy Velence mégis felszabadult, azt csak annak köszönhetik, hogy ugyanakkor a csehországi harcstereken vereséget szenvedtünk a poroszoktól. Idegen segítség vitte csak előbbre az olaszokat mindig, noha a múlt század olasz szabadságharcainak büszke jelmondata ez volt: *L'Italia fara da sé!* (Olaszország önmagában fog cselekedni!)

Olasz árulás kicsinyben és nagyban.

Nem tegnapi már kelteződik az olasz árulás s nem is ismerjük még azt a maga egész értelmességében. A haladó idővel mind utálatosabbá válik az olasz gazság, míg végre majd ki fog alakulni az árulás teljes képe. Egy vonását e képnél megrögzítjük az alkalommal, Egy Olaszországban járó ur elbeszélése.

— Felsőegemmel *Montekarloban* tartózkodtunk a háboru kitérőre. Délelőtt 11 órakor tudunkra adták, hogy aznap éjjelig el kell hagynunk Franciaországot. Délután kikézbessítették nekünk a *Sauf-Conduite* (útigazolványt), de addigra be is szüntettek minden vonat közlekedést a legközelebbi határig: az olasz határ felé. Autót fogadtunk tehát, talán meg sem kell külön említenem, hogy hallatlanul borsos áron és iparkodtunk minél előbb olasz földre jutni. Utigazolvány birtokában alig voltunk kellemetlenkedéseknek kitéve, azért mégis boldogok voltunk, amikor Olaszország határát elértük és vonaton folytathattuk utunkat. Ugy félig-meddig ott-honosoknak éreztük magunkat, hisz szövetséges területen vagyunk. Amde csakhamar alkalmunk kínálkozott a kiábrándulásra. Mig vonatunk *Milánó* felé robbogott, egy olasz fiatal emberrel, aki velünk egy szakaszban utazott, természetesen a háborúról kezdtünk beszélgetni.

— Van-e már maguknál valami készülő-dés? tudakoltam tőle.

— Mi egyelőre nem avatkozunk bele a háboruba, — válaszolt nagy meglepődésemre az olasz.

— Hát hogyan, hiszen maguk a mi szövetségesünk?

— Noi siamo alleati, ma servi non! (Mi szövetségesek vagyunk, de nem szolgák!) mondja erős hangsúlyozással utitársunk.

— A mi földrajzi fekvésünk, szigetország éven, olyan, hogy mi nem *bocsátkozhatunk bele lengeri hatalmaikkal: Franciaországgal és Angliával szemben háboruba*. A mi keskeny félszigetünk tulságosan sokat szenvedne az ellenséges hajóhadaktól. A maguk kedvéért mi nem tehetjük tönkre az országunkat.

— Dehát akkor miért maguk a mi szövetségesünk?

— Szövetségeket nem éppen a más kedvéért kell kötni. Szövetségesek vagyunk addig, amíg hasznunk van belőle. Hasznunk kockázat nélkül, jelentette ki jelentősen a modern Machiavelli.

— Hogyan? Hát akkor maguk a bajban cserben hagyának bennünket és nem avatkozunk bele a háboruba? Egy csöppet sem érzem már magamat otthonosnak a szövetséges területen, mikor ezt a kérdést intéztem utitársunkhoz.

— Na, azt nem mondom éppen, szőlő gulyos hangletéssel, hogy esetleg nem avatkozunk bele a háboruba, mert a mi lombardiai parasztjaink minden pillanatban készek hadba szállani, de — *maguk ellen*

Mikor aztán hírt vettük a legszemérmelenebb diplomáciai tárgyalásainak, a maga egész jelentőségében elevenedett fel bennem ezen párbeszédünk minden egyes szava. *Akkor* azt hittem, hogy egy örült iredentistával van dolgom,

ma tudom, hogy az olasz vezető politikusok véleménye volt ez a hihetetlennek tetsző nyilatkozat.

*

De nemcsak ilyen ártatlannak és hihetlenné tetsző nyilatkozatokkal váltak az olaszok árulóinkká már a háboru legeslegkezdetén. Az első nagyobb szabású árulás akkor követték el az olaszok szövetségeik ellen, amikor a németek *Párizs* ellen való előnyomulását a németek a *Marno* mellett kénytelenek voltak hirtelen abban hagyni, sőt visszavonulni. *A franciák ugyanis nagyhirtelen elvonták az olasz határ mentén felállított négyszázezer embernyi seregüket és a németek ellen dobták*. Vajjon megkockáztathatták-e volna azt, ha már eleve biztosítottak nem kaptak volna arra, hogy Olaszország felől nyugodtak lehetnek. S amit akkor *alattomban* akadályozták meg, hogy a németek döntő csapást mérhessenek Franciaországra, most *nyílt* hadüzenettel és a legvakmerőbb és legszemérmelenebb árulással akarják megakadályozni azt, hogy Oroszországnak megadják a kegyelemdőfést. Ismétlem, amit a napokban mondott egy kiváló német politikus:

— *S ezek voltak a mi szövetségeink!*

Védekezzünk a járványos betegségek ellen! Álljunk, udvarunk, lakásunk, testünk, föleg kezünk mindig tiszta kezek!

Város, mint hadseregszállító.

A háboru nagyon sok új dolgot vet fel színre. Különösen a hadseregszállítás és a közlekedés terén történtek olyan dolgok, amelyek nemcsak a jövő háborúra és háboru intézkedésekre nyújtanak bőséges tapasztalatokat, hanem a békés időkben is reformnak, helyesebb, cél-tudatosabb berendezkedéseknek vetik meg az alapját.

A hadseregszállítás és közlekedés tágas mezéről most csak egy látszólag csekélyebb jelenségre irányítjuk olvasóink figyelmét, a mi azonban megérdemli azt, hogy az érdekeltek azzal alaposan foglalkozzanak, mert a kérdés helyes megoldása véget vet — legalább a téren — a szállítási visszaéléseknek és javára lesz nemcsak a kincstárnak, hanem a városnak, mint vállalkozónak és a városi fogyasztó közönségnek is.

Karánsebes városára akarjuk terelni a figyelmet, amely okos és kintő üzleti érzéssel megáldott polgármestere — Bordán Oktáv — révén hadseregszállítóknak csapott fel s ez által nemcsak tekintélyes jövedelmet biztosít a városi pénztárnak, hanem e mellett a mai viszonyokhoz képest jóval alacsonyabb áron látja el a közönséget hussal s ezenfelül a katonaság legteljesebb megelégedését is kiérdemelte.

A vállalkozásra az indította a várost, hogy a karánsebesi mészárosok és hentesek, — a katonai kincstárral a husszállításra vonatkozólag kötött szerződésük lejárván, — csak horribilis magas áron akartak továbbra is húst szállítani, amibe azonban a katonai intendatura nem ment bele és a katonaságnak hussal való ellátását házi kezelésbe akarta venni. A katonaság házi kezelése azonban azzal a hitránnyal járt volna a városra, hogy a katonaság a saját vágóhidját és nem a város vágóhidját használta volna s ezzel a város havonként egy pár ezer korona vagatási díjtól elesik.

Fogta tehát magát a polgármester és felkereste Temesvározt Obert tábornok-hadbiztost,

Cim és posta pontosan megjelölendő.
Jutányos árak.

Gőz-kelmefestészet és vegytisztító intézet

WEISZ HERMINA

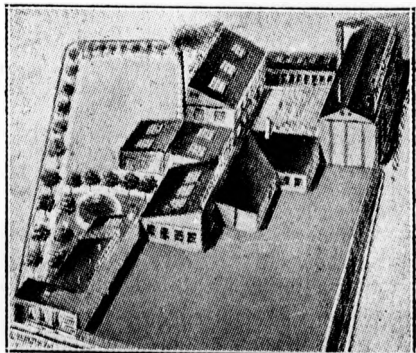
Ujvidek, Kenyér-utca 51. sz.

Fest és vegytisztít:

Uri-, női- és gyermek ruhákat, egyenruhát, csipkét, himzéseket, storokat, függönyöket, napernyőket, kezeitű stb. stb.

Postai megrendelések lelkiismeretes és a leggyorsabban intéztetnek el.

Elismert jó munka.

aki mint rendkívül intelligens katona, nemcsak kifogást nem tett a város vállalkozása ellen, hanem a legnagyobb készséggel és előzékenységgel megegyezett a polgármesterrel, hogy ezután a város a marhaárakhoz képest *háromonta* szabályozza s eze-kivül a katonaság adja a városnak a vágatáshoz szükséges munkaerőt.

Hogy milyen jó üzletet csinálhat a város, csak annyit említünk meg, hogy a városnak ez a vállalkozása *háromonta* 140,000 korona körül forgalmaz. A legkisebb napi mennyiség, amit eladott, eddig 600 kg. a legnagyobb pedig 2400 kg. volt.

De a polgári fogyasztó közönség is meg lehet elégedve a hus árával, mert pünkösdig 2-70 kor. azóta pedig 3-30 kor. a hus kilogrammja, a katonaság pedig 3-70 kor. fizet. A mészárosoknál ugyanez 4 korona a hus ára.

A polgármester annyira beletanult már a mészároságba, hogy valósággal husnagypárossá lett.

Vágo állatokat többnyire Hunyad és Kolozs megyéből szerez be a város s állandóan istállónt tart 80—100 darabot.

Karánsebes ezzel a jövedelmező vállalkozásával egy jó példát nyújtott, hogy miként lehet a fogyasztó közönség érdekeinek a kielégítése mellett a város jövedelmét is fokozni. Miért ne tehetnék ezt meg más városok is és pedig nemcsak a húsállítás, hanem pl. a konyha kertie termékek szállítása terén is. —

Szinészet.

Jólesik ha a háborus komorságban a színház kissé felüdít bennünket. Sajnos azonban ezek az újdonságos új darabok annyira trágarak, hogy ezekből üdülést meríteni nem lehet. E héten a „Vándorfecskék” című léhaság, spekelve a legatlantasabbanjáró pestieskedésekkel került színre. Társulatunk kitűnő erőkből verbuválódott össze és éppen ezért csodáljuk legjobban, hogy belemerték vagysis belétek ebbe a . . . melyet Ujvidéken nem szabad előadni. A szinészet fölemelő hatását elveszít, ha ilyen értéktelen szindarabokat adnak elő.

A magyar szó, a magyar művészet még soha ilyen kedves nem volt, mint ma, a háboru alatt.

De ha csak azt mutatjuk be belőle, ami a szemetelésdába való, akkor ismét visszaesünk oda, amikor hazánkról csak mind vad, romantikus országról beszéltek. Akkor azt mondták: Szép vadregényes ország, gazdag is, csak az kár, hogy három kasztra oszlik: jogászen, kanászen és csikosen.

Ne rontsk tehat a már a kialakult és mondhatni megjegyesedett jöveleményt. Ma csak azt nézzük, hogy ez meg amaz kasszadarab, de azt is figyelemmel kísérjük, hogy az ilyenfajta kasszadarabok, mint a „Vándorfecskék” 3 előadásokon kasszadarabok ugyan, de aztán senkinek nem kellene és a többi értékes darabot sem lehet előadni, mert nem kellene már. Tehát még üzleti szempontból sem célszerű az ilyen művek előadása.

A zene kifogástalan jó, még a csalekmény is megjárja, de azok a zafatos aranyköpek még a laktanyába sem valók.

Hogy helyes az jókaratu veledésem bizonyítja *Sebestyén Géza* vendégzereplésén előadott „Triby”. Egy Sebestyén Géza, az országos-hírű művész megtisztelti az ujvidéki közönséget és nagy művészetét nekünk is bemutatja és ime a színház . . . kevéssé látogatott . . .

Svengáli hypnotizálása nem hatott a közönségre oly vonzó erővel, mint a „lőziém” poroszlánszélidítő és a . . . No ne mondjuk tovább.

Kedden az „Otthon”-ban ragyogtatta fenséges művészetét. *Sebestyén Géza* nem szorul a mi bírálatunkra fölösleges, értéktelen munkát végezzenek, ha méltatók a nagyművészt. Ilyen játékok szeretünk, ez való az ujvidéki művelt közönségnek.

*Fekete Rózsi*ka Tribbyt játszottú hétfőn. Biztunk benne, hogy méltó pártnerre lesz Sebestyénnek. Nem csalódtunk Kitűnő játéka megnyitotta előtte az utat a drámai nagyobb szerepkörökhöz, melyeken érvényesülni fog. Ma már Rózsi, „Rózsa,” mely egész pompájával ékesíti a társulatot.

Fekete János, vagyis az Otthon szinmű-méltatása. „Igy kellene címezni a keddi előadás méltatását. Sebestyén a kiváló zseniális művész,

kitől a fiatal szinészgárda nagyon sokat tanulhat, megbocsát nekünk, hogy *Fekete János* számára foglaljuk le e helyet, mert amit az Otthon előadásában produkált, az nem közönséges színjáték volt, hanem valami olyan fölséges magasztos, ami Fekete Irént elsőrangú művésze avatta. Halottuk, hogy Sebestyén legnagyobb elismeréssel volt Fekete iránt. És ha a szinészegyesület alelnöke tud ilyen elismerőleg nyilatkozni Feketéről, akkor ez mentesit bennünket minden további méltatástól. Öszintén szólva nem is szeretjük annyira dicsérni, mert akkor őt is elhódítja tőlünk a főváros, pedig a vidék is megérdemli, sőt kívánatos is, hogy művészek terjesszék a magyar művészetet a vidéken is.

Általában az egész előadás nívós volt. Minden szereplő megette a kötelességét. Sebestyén két estéje sokáig emlékeztünkben lesz.

Cs.

Hindenburg, mind kadett.

Írta: Radó István.

Részlet „A marsall” című legközelebb megjelent könyvből.

Hindenburg, aki — mint ez a most folyó világháboru bizonyítja — testestől-lektestől katona, bizonyosan azt a napot tekintí élete kezdőnapjának, amikor a kadettiskolába lépett. Egész új világ nyílt meg előtte ezen a napon, egész új légkörbe került, mert ha otthon katonai levegőt szivott is, saját magán a katonaságot, a katonai fegyelmet nem érezte.

A kadettiskolában azonban egyenesen belevetett abba a légkörbe, amely az egyént először nem is nézi és amelynél csak a legnagyobb zseniknak adatot meg, hogy számból, „anyag”-ból egyénekké váljanak.

A kis Pál valósággal vonult be a kadettiskolába. Tizenkét éves gyermekleke ugyan aligha tudta még felfogni, hogy tulajdonképpen mi is történik vele, hogy ez a változás egész életirányát meghatározza, de valahogy ösztön-szerűleg érezte, hogy számára nagyon fontos dolog történik vele.

A kadettiskolában már szigorubb korlátok közé fogták a fiatal Hindenburgot. A kadettiskolák rendje már teljesen kaszárnyaszerű rend volt és az itt kapott nevelés — a szülői ház jósga után — igen kemény és szigorú.

Itt érte a fiatal Hindenburgot élete első csalódása. Gimnáziumi bizonyítványa ellenére újra vizsga alá vetették és ugy találták, hogy a sextát, amelyből a gimnáziumban vizsgázott, még egyszer kell járnia. Ez az eset kissé megzavarta az örömet, de hamar beletörődött ebbe is.

A kadettiskola különös szokásait és rendjét hamar megcsokolta, bár eleinte sokszor gondolt hazafelé. Néhány héttel ezután, hogy bekerült a kadettiskolába, 1859. augusztus 14-én irt levelében még arra is gondolt, hogy Giogában ezen a napon van a nagyvásár, amelyen még előző évben a nagymamától kapott pénzért vett csokoládét.

Egy év múlva azonban ezek az apró emlékek már elhalványulnak, a fiatal kadett már egész lelkevel katona lett. Öccse a következő — 1860. június 11-én irt — levélét közli:

„Mult héten itt volt Poiker tábornok ur ó excellenciája ellenőrző szemlén. Diszszemlének volt, amelynek végén beszédet tartott hozzánk, kadétekhez, valamint a nevelő és tanító urakhoz. Beszédében utalt egy háborura, amely bizonyosan ki fog törni, mire felnőünk és ezért arra kérte előjáróinkat, hogy lehetőleg szigoruan kellő energiát és jellem-szilárdságot neveljenek belénk.

Ebben a levélben már a kadett szelleme nyilvánul meg, aki minden zokszó minden ellen-szegülés nélkül veszi tudomásul, hogy a tábornok nagyon szigorú nevelést kíván tőlük.

Lassanként teljesen átalakul és valóban katonai szellem költözött belé. Legnagyobb öröme a következő évben volt, amikor megtudta, hogy öccse, Ottó is a kadettiskolába kerül. 1860. decemberében egy levelében már üdvözlí őt mint leendő szobatársát és dicsérve a kadettiskolai életet, a szobából élvezhető gyönyörű kilátást, valósággal kedvet akar ébreszteni benne a katonai élet iránt.

Ez az első levél, amely már tényleg a katonai szellemnek a bizonyítéka, mert itt szerepel először az aláírás „Pál kadett.” Rangnak, kitüntetésnek érzi tehát ekkor azt, hogy kadett

és ezt külön említi is, mint aláírást. 1862. február 24-iki levelében már egyéb ábrándokat is vázol. Ebben a levélben arról is, hogy a kadettiskolában sokat beszélnek egy francia-német háboru kitöréséről. Ebben az esetben írja egy évben belül zászlós lehetnék, mert akkor Berlinben fél éves tanfolyam van.” Itt tehát már nagyra, magasra tör és mint ahogy fiatal ember részéről megérthető az egész esetleges francia-poros háborúból csak az érdeklí, hogy esetleg zászlós lehet.

Egy 1862-ban irt levelében már megemlékezik fivérééről Ottóról is, akivel egy szobában lakott. Ó volt a szobában a rangidősb és mint ilyen altszti jogokkal és kötelességekkel volt felruházva. Neki kellett a kadétek szolgálat előtt megvizsgálni, hogy öltözékük rendben van-e és e vizsgálat alkalmából egyszer fiv-eret is rapportra küldte, mert kabátja rosszul volt tisztítva. Egyébként azonban a két fivér nagyon jól megért egymással.

Ennek az évnek a vakációja volt ugylát-szik a legkellemesebb az összes vakációk között. A kadettiskola újdonságként ható varázsa már elmúlt és a fiu is elég értelmessé vált abhoz, hogy érezze a szülői ház és a kadettiskola ridegsége közti különbséget. Ekkor már Kottbusban laktak a szülei, mert atyját az ezreddel ide helyezték. A fiuk nagy élvezettel masiroztak az ezred mellett, ha kivonult és sok egyéb élvezettel tették változatossá a maguk számára a nyaralást, úgy, hogy mikor vissza kellett menniök, mind a ketten sirtak és Pál ki is jelentette, hogy nem tud elmenni hazulról, úgy hogy apjuknak nagyon energikus fellépésre volt szükség, hogy elmenjenek.

Az 1863-as év egyébként is nevezetes volt. Ebben az évben vált meg a katonaságtól Pál apja, aki ekkor őrnagy lett. Több mint harminc évig szolgált és már egy kissé ki is fáradt. Ezenkívül ugyanezkor halt meg Pál nagy-anyja, a neudecki bírtok gazdájának maradt és ezt a bírtokot most már Hindenburg atyja akarta átvenni. Ez az esztendő különben nevezetes volt a kadett életére is, mert ekkor került Berlinbe a főiskolába, mely akkoriban az új Friedrichstrassén állott.

Ekkorára már teljesen átfutotta Pált a katonai szellem, annyira, hogy 1864. januárban irt levelében legifjabb öccsének annak, aki most könyvet irt róla azt írja, hogy hagyja ott a polgári ideálokat és ő is térjen át a katonai pályára. Berlinben sokat érintkezett egyik nagynénjével, akinél vásárnaponként ebédelt is.

Igen érdekes és lelki életére jellemző egy levele, amelyet 1864. május 31-én irt szüleinek. Ebben a levelében csodálatosan meleg szívvel és érzéssel ír anyjáról, aki beteg volt, de egyszerre minden átmenet nélkül a nemrég lefolyt tavaszi diszszemlére tér át és valósággal göggel és büszkeséggel beszél arról, hogy másnap a császár megelégedését fejezte ki a kadéteknek. Ebben az időben folyt a dán háboru és az idősebb kadettek már be is vonultak. A császár el is rendelte, hogy a kadett iskola tagjainak adják tudtára, hogy három kadett az első rohamokat az iskola egyenruhájában csinálta végig és így ezt az uniformist felszentelték már. Mindezeket az adatokat a császár rendeletéből be is vezették az iskola naplójába.

1865-ben a fiatal kadettet a selektába helyezik át, ami igen nagy kitüntetés. Ez annyit jelent, hogy nem kell a hadseregben zászlós-ként szolgálnia és mint kadett végezheti az akadémiai kurzust.

Ez a kitüntetés volt az első jele annak, hogy a fiatal kadetből nagyobb ember lesz, mint társaiból. Eddigi élete csak úgy folyt le, mint minden aktív katonánál, ez volt az első lépés, a nagyság, az emelkedés, a karrier felé.

Hová megy.

szomszédasszony?

- Megyek a patikába.
- Patikába?
- Igen, a gyógyszerárba.
- Istenem, hát ki beteg?
- Az egész család.
- Hatalmas Isten! Mi bajuk?
- Enni akarnak, szegények.
- Jaj, de megrémisztett, lelkem szomszédasszony. Hisz enni mindenki akar. De nem a patikából élnek?
- Egyre mén már az Egyforma méregdrága mind a kető.

— Milyen mind a kettő?

— A gyógyszerár meg a piac. Oda mennék, a csarnokba, de csak húsz korona van nálam. Venni kellene egy kis hust. Már három napja nem volt.

— Igaza van szomszédasszony. Hogy is most a leveshus?

— Ha én azt tudnám. Tegnap nyolc vagy kilenc korona volt, ma lehet tizenkettő. Ugy meggy felfelé, mintha szárnya volna. Egy kis borsó is kellene. A gyerekek nagyon szeretik. A hagyma és a zsir is elfogyott. Az urannak orvos rendelte a rizst. De nem tudom melyiket vegyem, mert csak húsz korona van nálam. Magsugahatom, hogy otthon se sok maradt.

— Mi lesz ebből, szomszédasszony?

— Mi? Semmi. Leszoktatom őket az evésről. Vagy elmegyünk a háborúba mind, az asszonyok és a gyerekek is.

Cs. Csaba Endre.

A mama.

A mama, kis fia és valamivel nagyobb leánya, kinek kora lehetett ötél több, mint lapunk előfizetési ára egy évre, ott ültek a kávéházban. Nem messze tőlük egy hadnagy. Néznék mindnyájan a hadnagra. A pubika türelmetlen, mert lassan megy. Elmegy a hadnagy asztalához. Nézi a hadnagyt. Nézi a kezében lévő újságot. Megszólal: „az ott a mama, az pedig a nővérem.” Most visszamegy a mamához. Beszélgetnek. Néznék a hadnagra. Mindnyájan, majd egyenként. A pubika megint a hadnagyhoz megy. Beszél hozzá valamit. Biztosan a mamáról. A hadnagy fizet és távozik az egyik ajtón. A pubika eltűnt valahová. A mama és a leánya ülnek és néznek. Várnak. A hadnagy visszajön, a másik ajtón. Hozzámegy a mama asztalához. Pár perc múlva már elég jól beszélgetnek. Visszajön a pubika is. Most már nem türelmetlen. Most már gyorsan megy. Hisz olyan szép a mama és fiatal. (a.)

HIREK.

Gyász. Károlyi Lajost színtársulatunk titkárárt sulyos gyász érte. Ibolyka leánya a kiváló színművész, életének 22. évében Pécssett elhunyt. K. Ibolyka legutóbb a debreceni színházban működött és a közönség kedvence volt. K. Ibolyka mindenütt, ahol művészetét bemutatta csakhamar megszerette magát. Nekünk is élénk emlékeztünkben marad a tehetséges színésznő, ki minden föllépésével csak azt bizonyította, hogy művészelet. Sajnos hogy ily korán tépte le a könyörtelen halál ezt a kiváló tehetséget. Öszinte, igaz részvétünket fogadjja a mélyensújtott gyzásoló család.

Vissza az olasz rendjelle! A mostani olasz király nagyatya az olasz királyi koronarend nagykeresztjével tüntette ki gróf *Jichy Józsefet*, aki akkor fumei kormányzó volt. A jelenleg Pozsonyban élő öreg főúr a legutóbbi idők eseményei folytán becsomogolta a rendjelt és az amerikai nagykövetség útján visszaküldte III. Viktor Emánuel királynak olasz nyelvű levél kíséretében kemény szavai így hangzanak magyar fordításban:

— Felségek Ur! Nyegenként éve, hogy Felségednek Istenben boldogult nagyatya nekem az olasz királyi koronarend nagykeresztjét adományozta; majdnem egy fél századon át viseltem becsülettel kegyességének jelét. Gondosan őrzött erekle volt ez számomra, ki zsenge ifjúságom óta tettel-lelékekkel vonzódtam az olasz nemzethez. Annak idején mint fumei kormányzó mindenkor főtörökésem volt, hogy olasz anyanyelvű magyar polgártársaim jogait és érdekeit sikeresen képviseljem és előmódsam. Öszinte barátság szálat fűztek kiváló olasz államférfiakhoz, csak Visconti Venostát, Robilant Minghettit, Sellát, Cortit említem. Milanót, hol gyermekeim egy részét töltöttem, szinte második hazámnak tekintettem. Az a bántulat melylyel az olasz génuszt csodáltam, nem volt kisebb annál az őszinte szeretetnél, melylyel népe iránt viseltem. most azonban vérző szívvel azt kell tapasztalnom, hogy az olasz nép egy jelentős része tévútra vezetve, ígéretek, vesztetések, hazudozások és izgatások által, melyek oly bonda részéről nyilvánulnak, mely királygyilkosokkal, népnyomókkal, lelkiismeretlen kalmárokkal és moszkovita barbárokkal szövetkez — hazámnak háborút üzen, eddigi hű szívességének s megtámadja a középkeri

bravó módjára, vagy mint Luccheni imádozt királynékat, vagy mint amaz orgyilkos Felségednek dicso édes atyját; annak ellenére, hogy kormányunk a legmesszebb menő ajánlatot tette egy állandó jellegű, zavartalan béke érdekében. A történelem még soha sem mutatott fel becsutenebb, aljassab eljárást, mely minden tisztességesen gondolkzó ember kellet méltó felháborodással és megvetéssel kell, hogy eltöltse. Ilyen körülmények közt, Felséged természetnek fogja találni, hogy a fentvezetett rendjel jelvényeit viselni már nem kívánom s hogy azokat ezennel Felséged rendelkezésére bocsátom. Fogadja egybíránt Felséged mély sajnálatom kifejezését, mellyel maradtok Felséged aláztos szolgálja gróf *Jichy József* s. k. ő császári és apostoli királyi felsége valóságos belső titkos tanácsosa s volt magyar királyi minisztere.

Bariban elpusztították az osztrákmagyar konzulátust. Bariban, ahol az osztrák és magyar hadihajó összelövöldöztek a pályaudvart, megsemmisítették a várat és elpusztították egy petroliumtartót, még egy gázomért, az ezen feldühödött csöcselék megrohanta az osztrák és magyar konzulátus volt helyiségeit és ott mindent összezuított.

Összeírás. A m. kir. honvédelmi Minister úr f. é. 6377/eld. 4 számú rendelete alapján felhívom az itt tartózkodó 1897. továbbá 1865, 1866, 1867, 1868, 1869. 1870 és 1871. évben született és az alább megnevezett foglalkozási ágak valamelyikéhez tartozó férfigyereket kivétel nélkül, továbbá ugyancsak az alant részletezett foglalkozásokhoz tartozó azon katonai egyéneket (katona, honvéd, A. népfelkelő), bármely születési évfolyamhoz tartoznak is, kik feülvizsgálatásuknál „népfelkelési szolgálatra fegyver alkalmas,” vagy „népfelkelési fegyvetes szolgálatra nem alkalmas” csztályozást nyertek és ezen osztályozás alapján a neményleges viszonyba (polgári viszonyukba) a mogosítás elrendelése óta visszahelyezettek, hogy igazolási, illetőleg a feülvizsgálaton nyert okmányokkal f. évi június hó 6. és 7. napján összeírásuk végett a városi tanács katonagyősztyáiban (Városháza II. emelet 43 ajtószám) jelentkezzenek. Ugyancsak pótlólag felhívom jelentkezőre mindazon alanti foglalkozású, 1872—1896 évbli születésű népfelkelőket, kik ezideig április hó 13-án kibocsájtott hirdetemnyem alapján nem jelentkeztek, illetőleg, akik Ujvidéken a mondott idő után telepedtek le. Ezek népfelkelési igazolványi lapjukat tartoznak magukkal hozni. Aki a felhívás dacára nem jelentkezik, a legszigorúbban fog megbüntettetni A foglalkozások a következők: 1. Vas (fém) esztergályos. 2. Lakatos (gépiakatos). 3. Szerszámkészítő. 4. Kovács. 5. Maró. 6. Vas vagy fémöntő (mintázó). 7. Műszerész. 8. Prácisionsműszerész. 9. Ólomforrasztó. 10. Aczél (vas) hengerlő. 11. Kalapácskezelő. 12. Fűrös. 13. Kupulkenome kezelő. 14. Bádógos. 15. Ács. 16. Asztalos. 17. Nyerges vagy sziggyártó. 18. Timár. 19. Cipész vagy eszizmadia. 20. Szabó. 21. Jelenleg szénbányákban nem dolgozó (munkanélküli) köszénbányai vajár, csillés és egyéb specialis köszénbányai szakmunkás.

Száj és körömfájás. Az 1888. évi VII. t.-c. 211. § valamint a 24500/904. számú m. kir. földmivélsügyi miniszteri rendletere való hivatkozással ezennel közhrré teszem, hogy Ujvidék sz. kir. város területén, a ragadószáj- és körömfájás járványa megállapított, miért is a fenthivatkozott törvény és az ehhez kiadott 40000—1888. számú végrehajtási rendelet értelmében felhívom a város közönségét, hogy a hasított körmű állatok (szarvasmarha, juh, sertés és kecske) marhalevelét, az ujvidéki rendőrkapitányságnak (Régi gymnasium épület 1. emelet 15. ajtó) haladéktalanul szolgáltatssa be, az állatok megbetegedését ugyanott, azonnal jelentse. A hasított körmű beteg állatok közös legelőre hajtása egy város területéről való kihajtása, beteg állatok tejének forgalomba hozása és felhasználása tilos, azt meg kell semmisíteni mivel az ilyen tej élvezete, emberekre de különösen gyermekekre nézve veszélyes. Az olyan istállókból, csordából, melyből a beteg állatok mind eltávolítottak, a megmaradt egészséges állatok teje, a rendőrkapitánysághoz történt bejelentés után szabadon értékesíthető és elszállítható (szálas takarmány, alomszalma és trágyának a város területéről való kivitele; lófogatú kocsiok) csak rendőrkapitánysági engedéllyel szabad. — Tilos végül hasított körmű

állatoknak egy a heti, mint országos vásárookra való felhajtása. Az ezen hirdetemnyben közzétett tilalmak és rendeletek ellen vétők kihágást követnek el és az 1888. évi VII. t.-c. vonatkozó szakai szerint 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetettek. Payerle Nándor, főkapitány.

Ujabb behívások. Hirdetemny jelent meg, mely ujabb behívásokról intézkedik Szemlére tartoznak megjelenni: 1. A 18. éves magyar állampolgárok; 2. az 1894—1878. években született osztrák állampolgárok; 3. akik a tavalyi szemléni alkalmatlanok találtak, vagy bevonulás után alkalmatlanság miatt szabadságotlaltak. Mindezek június 18-tól július 3-ig erjedő időben szemlére tartoznak megjelenni.

Izléstelenység. Utóbbi időben egy kellemetlen szokás kezdett lábrakapni a színház látogatók körében: minduntalan virágokat, cukrot, dobozokat stb. dobálnak a színpadra. Tekintettel az ebből származható esetleges káros következményekre, figyelmeztetem a közönséget, hogy sem virágot sem egyebet a színpadra dobni nem szabad, hanem az odaszánt tárgyakat fel kell küldeni vagy a zenekarból feladni.

Méhészeti tanfolyam a rokkant katonáknak. A földmivélsügyi miniszter intézkedett, hogy az erdélyrészi Méhész Egyesületi közreműködésével májustól kezdve a kolozsvári katonai kórházakban levő és ezután odahelyezendő rokkant katonák részére méhészeti tanfolyamot nyissanak. Egylőre három ilyen tanfolyam lesz.

Egészségügyi jelentés a maj. 24-től május 30-ig terjedő hétről. Bejelentettek 2 vörhenyt, 4 kanyarót 2 typhust és 1 fültömrigylobot. A közbőrház himlő zár-lata megszünt, két hét óta ujabb megbetegedés nem volt. Futakon és Sajkásszentivánon kole-raesetek mutatkoztak.

Az ujvidéki tődőbetegdondozó intézet működése majus hónap. Uj beteg nem jelentkezett, gyógykezeltünk és segélyezettünk 13 betegét, 611 $\frac{1}{2}$ l. tejfel, 10 kor. lakbőrsegéllyel. Lakás takarítás és nagymosásra költöttünk egy betegnél 5 K 74 f. A gondozónő 36 látogatást tett.

Ellenségeink vesztesége öt millió ember. A „Heer und Politik” című idősziaki lap hitelen jelentések alapján kiszámítja, hogy ellenségeink eddig öt millió embert vesztettek. Semleges államokban a hadviselő államok jelentéseiből úgy számítják, hogy az öt milliónyi veszteségből három millió az oroszokia esik és ebből egy millió a hadifogoly.

Még jóval a háború előtt közzöltük, hogy Ujvidék gazdasági életében forduló pontot képez a városi kertben kifejlesztett gazdasági kertészet, melyet Sztojánovics Szlavkó városi fő-kertész gondos keze és szakértelme létesített. A szép eredmény már-már veszendőbe indult. Azt hittük, hogy a főkertész bevonulása folytán nem lesz senki, ki az okserúten megindított gazdasági kertészetet tovább fejleszti és ime nagyon kellemesen csalódtunk! A városi kertben *ifj. Profuma Róbert* kertészkedik, ki a budapesti kertészeti főiskola növendéke, bántalatos szaktudással, de még nagyobb ambícióval folytatja a főkertész által megkezdett okserú gazdálkodást. A fiatal kertész, mint megllett ember kertészkedik és főleg arra fekteti a fő-sulyt, hogy Ujvidéken a gazdasági kertészet arra a magaslatra, fejlődjék, melyből a városnak sok anyagi haszna legyen és a fogyasztó közönség jó és megis olcsó konyhaterményekhez jusson. Sok sikert kívánunk az ifju kertésznek!

Tojaskivitelí lehetőségek. A a budapesti tojástőzde értesítése szerint a pénzügy-miniszterium hajlandó a május hó 16-án életbeléptetett tojaskivitelí tilalmat esetről-esetre felfüggeszteni s egyes tojasküldeményeknek Németországba való kivitelét megengedni. A export-engedély elnyerésézt célzó kérvények a pénzügy-miniszteriumhoz címzendők s a budapesti tojástőzde titkárságánál nyújthatók be. A két koronás bélyeggel ellátott folyamodásokban a feladó neve és lakása a küldemény körülbelüli sulya, a ládák száma, az átvevő neve, a rendeltetési állomás, valamint a kilépési határállomás kitüntetőndő. A tőzde vezetősége figyelmezteti az érdekeltséget, hogy tekintettel a kontingens korlátolt mennyiségére, a kérvények benyújtásával takarékosan járjon el s folyamodásokat csakis megtörtént eladások után terjesszen fel.

Értesítjük, hogy folyó 6-ától kezdve az alant megjelölt név vonalakon a következő személyszállító vonatok fognak naponta közlekedni: I. Ujvidek-Óbecse és vissza; indul Ujvidekről; d. e. 900 érkezik Ujvidekre; este: 713 II. Ujvidek Zombor és vissza; indul Ujvidekről; d. u. 130 érkezik Ujvidekre; d. e. 1035 III. Ujvidek-Titel és vissza; indul Ujvidekről; regg. 633 érkezik Ujvidekre d. e. 1151 IV. Ujvidek-Beocsin és vissza; indul Ujvidekről; d. u. 436 érkezik Ujvidekre; este 715.

Az állomás főnöksége.

Hat osztrák és magyar konzult internáltak. Hat osztrák és magyar konzult, akik utban voltak Svájc felé, Piacenzában tartóztatták és internálták őket.

Kilencszáz sertés a pécsi huspicacon. A város szerződészerű megállapodásra jutott két vállalkozóval, akik kötelezték magukat, hogy július 1-től november 1-ig két hetenként egyenlő mennyiségben kilencszáz darab fiatal hízott sertést szállítanak a város huspica számára. A sertések súlya 320—340 kg. lesz. — Ez a megállapodás a város vezetőségének gondos előrelátását dokumentálja, ami által a közönség sertéshússal való ellátása mindenestre bőségesebb lesz.

Drágább a tej. A következő értesítést vetük: Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket értesíteni, miszerint a folyton emelkedő munkabérek, különösen pedig a túl magas erótkarmányárak tejgazdaságunk üzemköltségeit annyira megrágták, hogy a beállott kényszerhelyzet hatása alatt sajnálatukra bár, de kénytelenek vagyuk folyó évi június hó 1-től kezdődőleg a tejárakat felemelni és azok egységárait következőkben megállapítani: Csarnokban átvéve a tej ára literenként 32 fillér. Palackozva és házhoz szállítva a tej ára literenként 36 fillér.

Teljes tisztelettel
Futaki Uradalmi Tejszarnok.

Nincs nélkülözhetetlen köztisztviselő. Kovács A. Sándor Bpest városi törvényhatósági bizottság tagja indítványt adott a legközelebbi városi közgyűlés elé terjesztésre, amelyben azt indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy nincs nélkülözhetetlen tisztviselő és azon városi tisztviselőket, akik a polgármester véleményezése és előterjesztésére fölmentést nyertek a katonai szolgálat alól, mentse fel a város a közigazgatási munkától, hogy a most égetőbb fontosságú hazafias kötelességüknek eleget tehessenek. Az így keletkező munkaerő hiányok pótlására kérje föl a város a még munkaképes nyugdíjas tisztviselőket és a katonai szolgálatot nem teljesítő tanítókat, akik bizonyára hazafias készséggel vállalják e munkát. Indítványozza továbbá, hogy a közgyűlés hasonló határozathozatal végett intézen átiratot az ország valamennyi törvényhatóságához.

Az uvidéki áll. polg. leányiskolában az 1914-15. tanév végen tartandó **magánvizsgálatok.** A kir. tanfelügyelőség az összes folyamadó tanulóknak, akiknek kérvényei kellőképpen voltak felszerelve, a június hónap tartandó magánvizsgálatokra a vizsgaengedélyt megadta. Felhívatnak ennél fogva a folyamadókat tanulókat, hogy a vizsgálatra azon a napon jelentkezzenek, amely az értesítésben piros tintával van jelölve, — tájékozás végett azonban egy levelezőlapon is értesítsék jöveteleükről az iskola igazgatóját. A vizsgálatok az íz. el. iskola tantermeiben az alábbi napokon fognak megtartatni: Június 10-én I. osztály délelőtt 8 óraker irásbeli, délután 2 óraker szóbeli vizsga jun. 11-én I. és I-II. ö. v. d. e. 8 ó. irásbeli, d. u. 2 ó. szóbeli vizsga jun. 12-én II. osztály d. e. 8 ó. irásbeli, d. u. 2 ó. szóbeli vizsga jun. 14-én III. oszt. d. e. 8 ó. irásbeli, d. u. 2 ó. szóbeli vizsga jun. 15-én IV. oszt. d. e. 8 ó. irásbeli, d. u. 2 ó. szóbeli vizsga jun. 16-án IV. és III-IV. ö. v. d. e. 8 ó. irásbeli, d. u. 2 ó. szóbeli vizsga. A tanulók kötelesek magukat írószerekekkel és papírral ellátni, végeztet rajz- és kézimunkáikat magukkal hozni, a rk. és gkel. tanulók pedig igazolják templomlátogatásukat és elvégzett gyónásukat. A beíratási és vizsgadíjak a vizsgálat megkezdése előtt befizetendő; beíratási díj 17,20 egyszerű vizsga díja 30,40, összesen vizsgadíj 50,40 K. Az igazgatóóság.

Jutalom az első olasz ágyúért. Innsbruckból jelentik: *Schmidt* Piusz gries-bozeni plébános száz karon jutalmat tűzött ki az első olasz

ágyúért, amelyet az olaszoktól elhódított. Ez az összeg a közt a legénység közt osztandó ki, amely részvesz az ágyú szákmányolásában.

Van elég apró pénz. Az állami számvérszék kimutatása szerint ebben az évnyegyedben 4,300.231 darab egykoronás ezüstérmét, 8000 darab husz, 2000 darab tíz filléres nikkelleérmét és 1,149.070 darab kétfilléres bronzérmét hoztak forgalomba. Az állami pénzveredésben ezenkívül megfelelő mennyiségű készlet maradt, úgy hogy a váltópénz-szükséglet teljesen biztosíva van.

Egy vágatoló vörös ördög diszítja a Pesti Napló most megjelent Háborus Albumának címlapját. A csodaszép album, mely sok száz hellogravure szerű mélynyomású képet tartalmaz, a világháború első nagyszabású képes kronikája. Megkapó fényképek, csataképek művészi reprodukciók, pillanatfelvételek során mutatja be a háborút és érdekes szövegrészében többek közt megismerteti a modern hadieszközökkel is. Történelmi és művészi értékű emlék ez a diszmi, amelyet a Pesti Napló előfizetői teljesen ingyen kaphatnak meg. A Pesti Napló előfizetési ára félévre 16 korona, negyedévre 8 korona. Kiadóhivatal: Budapest VI., Vilmos császár-ut 55.

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A
„SZANITÉC”
TETÜPOR
Legbiztosabb szer a kiütéses tifusz terjesztő ruhatetek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész tábori csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „Szantitec”-port, mert mint minden jónak, ennek is akad silány utánzata. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld, Auber gyógytára, Mohács.

Kártérítési igények. Panasz merült fel, hogy egyesek, kiknek szolgáltatásai (lakás, épület stb.) a katonaság igénybe veszi, az elkövetett károkért olyan kártérítési igényt emelnek, mely a kár valódi értékét tetemesen meghaladja. Ezért a cs. és kir. petrovradini várparancsnokság elrendelte, hogy az ilyen rendel kezésre bocsájtott szolgáltatások, valamint a jövőben igénybe veendő szolgáltatások, úgy az igénybe vétel valamint a visszaadás alkalmával bizottságilag megvizsgáltsanak a netalán szenvedett kár valódi értékének megállapítása végett. Felhivom ennél fogva a fentiek szerint érintett szolgáltatókat, hogy károsodásaik megállapítása végett a bizottsági eljárást kérelmezni tartoznak, és pedig e kérelmet akár közvetlenül a cs. és kir. tér- és hadtáplálom-szparancsnokságnál (Közös laktanya), akár pedig a városi tanácsnál nyújtsák be.

Nemcsak elégítus hangulatban, hanem néha vig akkordokban is beszámolhatunk a városi heti kronikából. Így most is egy igen öröndetes és fölőtte nagybecsű, a jövőre kiható tanácsai előrelátás és gondoskodásról tehetünk jelentést. A városi tanács a katonai hadtáplálom-szparancsnokságtól engedélyt kapott kérelmének teljesítésére, hogy bárhol az országban vehet a város 1000 drb. juhot és 500 drb. sertést. A tanács azonnal hozzáállott ezen állatállomány beszerzéséhez és ma-holnap a vásárolt állatállomány Ujvidékre megérkezik. Dicsérendő a tanács ezen intézkedése, melyvel ismét azt bizonyította, hogy a közönségnek nehéz életviszonyait megkönnyíteni iparkodik. A sertések

hizlatatnak és azon fogyasztók számára árusítatnak ki, kik nem hizlatnak. A juhok pedig olcsóbbá teszik majd a húst. Ezeket levágatják és a napi fogyasztáshoz mérten árusítják. Elismérés illeti a katonai hadtáplálom-szparancsnokságot, is, mely a katonaság ellátásán kívül a polgárságról is gondoskodni óhajtat.

439. sz.
1915. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 103. §. értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az uvidéki kir. járásbírósg 1914. évi Sp: I. 970. számú végzése következtében Dr. Mulesевич István Ujvidéki ügyvéd által képviselt Matica Szrpska Irodalmi társaság Ujvidéken mint a Trandafil Mária alapítvány kezelője javára Horoskó Mária uvidéki lakos ellen 700 K s jár. erejéig 1915. évi január hó 23-án foganatosított kieltézési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1036-kor.-ára becsült szobatorok stb, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az uvidéki kir. járásbírósg 1914. évi V. 1529/6. számú végzése folytán 700 kor. tőkekövetelés, ennek 1914. évi augusztus hó 1 napjától járó 5% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 231 K 94 fillériben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperesek Buzatér és Hán utca sarkán lévő üzletében leendő megtartására 1915. évi június hó 17-ik napjának dél előtti 9 1/2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kieltézési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken 1915. évi június hó 2. napján.

Bosch Sándor
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEK.

P. Kiss Margit
NŐI KALAP DIVATTERME
Ujvidék
Erzsébet-tér 7. szám

tisztelettel értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy a nyári idényre igen sok divatos, izléses **ujdonsága** érkezett, melyeket tekintettel a háborús állapotra, igen jutányosan árusít. Elfogad átalakításokat és díszítéseket is. Készít mintaszerinti megrendelést.

A haromezón telfrissülést és üdítést nyújt fiainknak és testvéreinknek a Frank-féle - „ENRILO” kávépótlószer. -

: ENRILO :

Bárminő hozzáadás nélkül kész a főzéshez. — Használatban nagyon olcsó és az egészségre kiválóan jó hatású. — 16 gram EnriLO 1 liter hideg vízbe téve s aztán megfőzve, kitűnő italt ad. —

A leszűrés után cukrot (: 1 literre 30 gr. :) kell hozzáadni és felkeverni. —

A katonai hatóságoknál legjobban bevezetve. — A kereskedő urak közvetítésével vásárolható. — Minták a gyártóktól, Franck Henrik fiai cégtől Kassáról kaphatók.

mg en 8812.308.

Menjen ma este az Apollóba!
Divat és szerelem,
 vigjáték 2 felvonásban.
A modern Messalina
 szerelmi tragédia 3 felvonásban.

Irodagyakornokul
 ajálkodik négy polgáriskolai osztályt
 végzett fiatalember. Referenciákat szivességből a lap szerkesztősége ad.

Hézagpótló vállalat indult meg.

Szakmabeli képzettséggel, sok évi gyakorlattal bíró szakemberek társultak.

„HELIOS“

műszerészeti és elektrótechnikai vállalat

Ujvidék, Duna utca 5. alatt
 megkezdette működését.

Vállalatunk a következőket öleli fel:
 Mindennemű erős és gyengeáramú szerelések. Az összes műszerészeti (finomtechnikai) munkák és javítások (szakszerű elvégzése, mint pl. phisikai, mérnöki és orvosi műszerek, irógépek, számológépek, tachométerek, monométerek és mindennemű mérő műszerek, Röntgen és elektromedikai készülékek készítése és javítása.

Fényképezőgépek javítása.

Nagy választékos raktár kézi lámpákban és száraz elemekben.

UJVIDEKI VÁROSI
JODOSGYÓGYFÜRDŐ

alcalicus jódosgyógyforrás.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, halleini sós és tengeri sósfürdők, szénsavas fürdők. Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvizgyógyintézet

Villamos gyógymódok

Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csusz, köszvény, ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérbaj ellen. A fürdő télen fűthető szobákkal és folyósókkal van ellátva. — Modern vendégszobák és étterem

!! Téli kurára kiválóan alkalmas!

Allandó fürdőorvos; dr. Vilt Vilmos

Kimerítő tájékoztatást küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva.

Rohitsi

Tempel forrás Szénesavdús, dietetikus. Ödítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorfurtnál, esékrekedésnél, Bright-fő vesekájknál, légszagú ná, májhajknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmánál.

Donati a maga nemében a legzadagabb tartalmú gyógyforrás legértelmebb hatással. Főképpen indikálva: idült bőhrudnál, obstruktív, epokónál, elhízás hajlamnál, csondál és cukorbetegségeknél.

Legdusabb, természetes magnézium-glauber-sósforrások.

Forráktár Magyarország részére:
 Hoffmann József, Budapest V., Bátorhy-utca 6.

Allitsunk emléket

szereztetteinknek, kik életüket a hazáért adozták föl!

Markovics Pál

temetkezési vállalat, sirkóraktár — és gyárában Ujvidék Rákóczi Ferenc-út 75. alatt **elég választék kínálkodik** mindenféle sirkó és műemlékből.

A legfinomabb kivitelről gondoskodás történik. — A vállalat elvállalja az exhumálást és hullaszállítást bármely irányban.

Előkelő női divatterem.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

női kalap divattermemet

a tavaszi idényre dúsán fölszereltem. Igyekezni fogok, hogy a nagyra-becsült hölgyközönség bizalmát, úgy mint eddig is, részemre biztosítsam. Most a háboru alatt főleg arra ügyelek, hogy t. vevőim olcsón jussanak divatos, izléses kalapjaikhoz.

Kiváló tisztelettel

WINKLE VALLY,

Kossuth Lajos utca 30. szám
 róm. kath. hitk. épület.

Illin Dusán

gyógytára

Ujvidéken, Erzsébet-tér

az illatszerészeti és
 hygienikus óvoszerek

minden különlegességével

dúsán

föl van szerelve.

Meghívó

A Csurog kerületi takarékpénztár részv.-társaság

1915. évi június hó 20-án, délután 2 órakor, Csurogon saját üzleti helyiségében tartja

IX. évi rendes közgyűlését,

melyre a. t. részvényesek, az alapszabályok 18. §-ára*) való utalással ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.
2. Igazgatósági jelentés.
3. A mérleg előterjesztése a felügyelő bizottsági jelentés kíséretében.
4. Mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
5. A nyereség felosztása feletti határozathozatal.
6. A felügyelőbizottság megválasztása.
7. Öttagú bizottság választása.

A részvények letéteményezhetőek Csurogon a Csurog kerületi takarékpénztárnál és Ujvidéken az Ujvidéki Takarékpénztárnál

Az Igazgatóság.

*) Közgyűlésen résztvehetnek és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek kik egy vagy több részvény birtokosai s mint ilyenek a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a társaság részvénykönyvébe bejegyezték és részvényeiket le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 nappal az intézetnél, vagy pedig a közgyűlési hirdetményben megjelölt helyen letéteményezték.